

Principalele mesaje: Raportul privind dezvoltarea în lume 2010

Reducerea sărăciei și dezvoltarea durabilă rămân a fi principalele priorități la nivel mondial. O pătrime din populația mondială încă trăiește cu mai puțin de 1.25 USD pe zi. Un miliard de oameni nu au acces la apă potabilă curată; 1.6 miliarde nu au electricitate și 3 miliarde nu au canalizare. O pătrime din copiii din țările în curs de dezvoltare suferă din cauza malnutriției. Soluționarea acestor necesități trebuie să rămână prioritatea țărilor în curs de dezvoltare și a ajutorului pentru dezvoltare – admițând că din cauza schimbării climei, dezvoltarea va deveni mai dificilă, nu mai ușoară.

Totuși, schimbarea climei trebuie să fie abordată de urgență. Schimbarea climei amenință toate țările, cele în curs de dezvoltare fiind cele mai vulnerabile. Estimările arată că acestea vor comporta 75-80% din costurile daunelor cauzate de schimbarea climei. Chiar și o majorare a temperaturii cu 2°C în comparație cu temperaturile din epoca preindustrială – majorarea minimă care va avea loc – ar putea rezulta în reducerea permanentă a PIB-ului de 4-5% pentru țările din Africa și Asia de Sud. Majoritatea țărilor în curs de dezvoltare nu dispun de capacități financiare și tehnice suficiente pentru a gestiona riscurile climatice tot mai mari. Veniturile și bunăstarea lor depind mai direct de resursele naturale expuse riscului climateric. Și majoritatea se află în regiuni tropicale și subtropicale deja expuse unui climat foarte variabil.

Este puțin probabil ca doar creșterea economică să fie suficient de rapidă sau echitabilă pentru a contracara pericolele schimbării climatice, în particular, dacă economia continuă să genereze emisii de carbon mari și să accelereze încălzirea globală. Deci, politica pentru climă nu poate fi formulată drept alegerea între creștere și schimbarea climei. De fapt, politicile inteligente pentru climă sunt acele politici care îmbunătățesc dezvoltarea, reduc vulnerabilitatea și finanțează tranziția spre o creștere care duce la reducerea emisiilor de carbon.

Este posibil de făcut o lume mai atentă la climat dacă acționăm acum, acționăm împreună și acționăm diferit de cum am reacționat în trecut:

- Este esențial să **acționăm acum**, altfel opțiunile vor dispărea și costurile se vor majora pe măsură ce lumea va adopta direcții care duc la emisii mari de carbon și traiectorii ireversibile care duc la încălzire. Schimbarea climei deja compromise eforturile de a îmbunătăți nivelul de trai și de a realiza Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Ca să nu depășim o încălzire mai mare de 2°C în comparație cu nivelul preindustrial – probabil cel mai bun scenariu la care putem să ne așteptăm – este necesară o veritabilă revoluție energetică cu aplicarea imediată a eficienței energetice și tehnologiilor care produc emisii mici de carbon, împreună cu investiții masive în următoarea generație de tehnologii fără care nu poate fi realizată creșterea cu emisii reduse de carbon. De asemenea, sunt necesare acțiuni imediate pentru a face față schimbării climei și a minimiza costurile pentru oameni, infrastructură și ecosisteme în prezent, precum și întru a ne pregăti pentru schimbările mai mari ce urmează.
- Este esențial să **acționăm împreună** pentru a micșora costurile și pentru a soluționa eficace atât adaptarea, cât și reducerea. Trebuie să începă țările cu venituri înalte care vor întreprinde măsuri drastice pentru a-și reduce propriile emisii. Aceasta ar elibera „spațiu de poluare” pentru țările în curs de dezvoltare, dar mai important, ar stimula inovarea și cererea pentru tehnologii noi, astfel încât acestea să fie extinse rapid. De asemenea, va ajuta la crearea unei piețe de carbon suficient de mari și stabile. Ambele efecte sunt esențiale pentru a permite țărilor în curs de dezvoltare să meargă în direcția reducerii emisiilor de carbon și în același timp să obțină rapid acces la

serviciile energetice necesare pentru dezvoltare, deși ele vor trebui susținute cu suport financiar. Dar este de asemenea fundamental să acționăm împreună pentru a promova dezvoltarea într-un mediu mai dur – riscurile climaterice majorate vor depăși capacitatea comunităților de a se adapta. Suportul național și internațional va fi esențial pentru a-i proteja pe cei mai vulnerabili prin intermediul programelor de asistență socială, elaborarea aranjamentelor de distribuire a riscurilor la nivel internațional și promovarea schimbului de cunoștințe, tehnologii și informații.

- Este necesar **să acționăm altfel** pentru a crea un viitor durabil într-o lume în permanentă schimbare. În următoarele câteva decenii, sistemele energetice din lume trebuie transformate astfel încât emisiile globale să se reducă cu 50-80 procente. Trebuie să se creeze o infrastructură care ar suporta extremele noi. Pentru a putea hrăni cu 3 miliarde de oameni mai mult fără a amenința ecosistemele deja împovărate, trebuie să se îmbunătățească productivitatea agricolă și eficiența utilizării apei. Numai managementul integrat pe termen lung și la scară mare și planificarea flexibilă pot satisface solicitarea majorată a resurselor naturale pentru a obține produse alimentare, bioenergie, hidroenergie și servicii de ecosistem, conservând biodiversitatea și menținând rezervele de carbon în pământ și păduri în același timp. Strategiile economice și sociale robuste vor lua în considerație incertitudinea majorată și vor ameliora adaptarea la o varietate de schimbări climaterice din viitor – nu doar să facă față în mod „optim” cu clima din trecut. O politică eficientă va presupune evaluarea comună a măsurilor pentru dezvoltare și atenuare, toate bazându-se pe aceleași resurse finite (umane, financiare și naturale).

Este necesară o înțelegere globală echitabilă și eficace privind clima. O astfel de înțelegere va recunoaște necesitățile și constrângerile variate ale țărilor în curs de dezvoltare, le va ajuta prin finanțe și tehnologii să facă față provocărilor majorate față de dezvoltare, va asigura că ele nu sunt blocate într-o porțiune permanent mică a patrimoniului mondial, și va stabili mecanismele care separă locul unde are loc atenuarea de cei care vor plăti pentru ea. Cea mai mare parte a creșterii emisiilor va avea loc în țările în curs de dezvoltare, ale căror emisii de carbon din prezent sunt disproporționat de mici și economiile cărora trebuie să crească rapid pentru a reduce sărăcia. Țările cu venituri mari trebuie să acorde asistență financiară și tehnică țărilor în curs de dezvoltare pentru adaptare și pentru creștere cu emisii reduse. Finanțarea actuală pentru măsurile de adaptare și atenuare sunt mai mici de 5 procente din ceea ce ar putea fi necesar în fiecare an către 2030, dar deficitul poate fi acoperit prin mecanisme inovatoare de finanțare.

Succesul depinde de schimbarea comportamentului și modificarea opiniei publice. Oamenii, ca cetățeni și consumatori, vor determina viitorul planetei. Deși un număr tot mai mare de oameni știu despre schimbarea climei și consideră că este necesar de întreprins măsuri în acest sens, foarte puțini din ei au făcut acest lucru o prioritate și prea mulți nu acționează atunci când au oportunitatea. Astfel, cea mai mare provocare este de a schimba comportamentele și instituțiile, în special, în țările cu venituri mari. Este necesară schimbarea politicilor publice - la nivel local, regional, național și internațional – pentru a face acțiunile private și civice mai ușoare și mai atractive.

Capitolul 1: Scopurile de dezvoltare sunt amenințate de schimbarea climei, impactul cel mai masiv fiind asupra țărilor sărace și oamenilor săraci, și schimbarea climei nu poate fi controlată decât dacă creșterea în țările sărace și în cele bogate generează mai puține gaze cu efect de seră. Trebuie să acționăm acum: deciziile de dezvoltare la nivel de țări îndreaptă lumea spre majorarea emisiilor de carbon și determină încălzirea globală în viitor. Dacă nu facem schimbări, am putea ajunge la majorări de temperatură de 5°C sau mai mult în acest secol. Și noi trebuie să acționăm împreună: amânarea atenuării în țările în curs de dezvoltare ar putea dubla costurile de atenuare, și asta s-ar putea întâmpla dacă nu se mobilizează fonduri substanțiale. Dar dacă acționăm acum și acționăm împreună, costurile incrementale de a menține încălzirea în jur de 2°C sunt mici și pot fi justificate luând în considerație pericolul unei schimbări mai mari a climei.

Capitolul 2: Clima va continua să se schimbe – este inevitabil. Aceasta va crea presiuni fizice și economice asupra oamenilor, în special, în țările sărace. Adaptarea necesită un proces decizional robust – planificare pentru o perioadă lungă de timp și examinarea unei game vaste de scenarii climaterice și socioeconomice. Țările pot reduce riscurile fizice și financiare asociate cu vremea variabilă și extremă. De asemenea, ele pot proteja pe cei mai vulnerabili. Vor trebui explicate unele practici existente – așa ca asigurarea și protecția socială – și altele vor trebui să fie aplicate diferit – așa ca planificarea urbană și cea a infrastructurii. Aceste măsuri de adaptare ar fi adus beneficii chiar și fără schimbarea climei. Apar inițiative promițătoare, dar aplicarea lor la scara necesară va necesita bani, efort, ingenuitate și informații.

Capitolul 3: Schimbarea climei va face mai dificilă producerea unei cantități suficiente de produse alimentare pentru populația mondială crescândă și va altera perioada, disponibilitatea și calitatea resurselor de apă. Pentru a evita atențarea la ecosistemele deja împovărate, societatea va trebui în schimb aproape să-și dubleze rata existentă a creșterii productivității agricole, minimizând în același timp daunele ecologice asociate. Aceasta necesită eforturi susținute pentru aplicarea practicilor cunoscute, dar neglijate, identificarea soiurilor de culturi care vor putea suporta șocurile climaterice, diversificarea surselor de venit în spațiul rural, îmbunătățirea managementului pădurilor și pisciculturii, și investiții în sistemele informaționale. Țările vor trebui să coopereze pentru a gestiona resursele comune de apă și a îmbunătăți comerțul cu produse alimentare. Identificarea politicilor corecte este importantă, dar apar și tehnologii și practici noi. Stimulii financiari vor fi de ajutor. Unele țări își îndreaptă subvențiile agricole spre susținerea măsurilor ecologice și creditele viitoare pentru carbonul stocat în copaci și soluri ar putea beneficia scopurile de reducere a emisiilor și de conservare.

Capitolul 4: Soluționarea problemei schimbării climei necesită acțiuni imediate în toate țările și o transformare fundamentală a tuturor sistemelor energetice – îmbunătățirea semnificativă a eficienței energetice, o schimbare fundamentală spre sursele recuperabile de energie și posibil energia nucleară și utilizarea pe larg a tehnologiilor avansate pentru captarea și depozitarea emisiilor de carbon. Țările dezvoltate trebuie să preia inițiativa și să-și reducă drastic propriile emisii cu până la 80 procente către anul 2050, să aducă pe piață tehnologii noi și să ajute la finanțarea tranziției țărilor în curs de dezvoltare spre fluxuri energetice curate. Dar de asemenea, este în interesul țărilor în curs de dezvoltare să acționeze în prezent pentru a evita să se aleagă cu o infrastructura ce produce emisii mari de carbon. Multe schimbări – așa ca eliminarea semnalelor distorsionate privind prețurile și majorarea eficienței energetice – sunt benefice atât pentru dezvoltare, cât și pentru mediu.

Capitolul 5: O problemă globală pe cântarul schimbării climei necesită coordonare internațională. Cu toate acestea, implementarea depinde de măsurile de la nivelul fiecărei țări. Prin urmare, un regim climateric internațional trebuie să integreze preocupările pentru dezvoltare, eliminarea dihotomiei mediu *-versus-* echitate. Un cadru cu multe niveluri pentru măsurile climaterice, cu diferite scopuri sau politici pentru țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate, ar putea fi o modalitate de a merge înainte; acest cadru trebuie să ia în considerație procesul de definire și măsurare a succesului. Regimul climateric internațional va trebui să susțină integrarea adaptării în dezvoltare.

Capitolul 6: Fondurile pentru climă oferă modalitatea de a reconcilia echitatea cu eficacitatea și eficiența acțiunilor pentru reducerea emisiilor și adaptarea la schimbările climei. Dar nivelurile actuale sunt departe de necesitățile estimate – finanțarea totală pentru țările în curs de dezvoltare este 10 miliarde USD pe an, în prezent, în comparație cu cerințele estimate de 75 miliarde USD pentru adaptare și 400 miliarde USD pentru atenuare pentru fiecare an către anul 2030. Acoperirea acestui deficit necesită reformarea piețelor de carbon existente și identificarea resurselor noi, inclusiv impozitele pe carbon. Stabilirea prețului la carbon va transforma finanțarea acțiunilor pentru combaterea schimbării climei la nivel național, dar transferurile financiare internaționale și comerțul cu drepturile la emisii vor fi necesare, dacă nu se vrea

împiedicarea creșterii și reducerii sărăciei în țările în curs de dezvoltare într-o lume limitată de emisiile de carbon.

Capitolul 7: Realizarea scopurilor legate de schimbarea climei și dezvoltare necesită majorarea semnificativă a eforturilor internaționale de răspândire a tehnologiilor existente și elaborare și distribuire a tehnologiilor noi. Investițiile publice și private – acum în valoare de zeci de miliarde de dolari pe an – trebuie să fie majorate rapid la câteva sute de miliarde de dolari pe an. Politicile care promovează tehnologiile bazate pe majorarea investițiilor publice în cercetări și dezvoltare nu vor fi suficiente. Ele trebuie să fie legate de politici care „stimulează cererea pe piață”, care creează stimuli în sectoarele public și privat pentru inițiativă, colaborare și depistarea soluțiilor inovative în locurile puțin probabile. Răspândirea tehnologiilor care nu afectează clima necesită mai mult decât expedierea echipamentului pregătit pentru utilizare către țările în curs de dezvoltare: este necesară crearea capacității de absorbție și ameliorarea capacității sectoarelor public și privat de a identifica, adopta, adapta, îmbunătăți și aplica cele mai adecvate tehnologii.

Capitolul 8: Obținerea rezultatelor la abordarea provocării schimbării climei necesită mai mult decât mobilizarea internațională a finanțelor și tehnologiilor, prin abordarea barierelor psihologice, organizaționale și politice în fața măsurilor de combatere a schimbării climei. Aceste bariere provin din modul în care oamenii percep și se gândesc despre problema climei, modul în care lucrează aparatul birocratic, și interesele care modelează măsurile guvernamentale. Schimbarea politicilor necesită modificarea stimulilor politici și chiar a responsabilităților organizaționale. Și necesită un marketing activ pentru politicile climaterice, stabilirea legăturilor cu normele sociale și comportamente pentru a traduce preocuparea publică în înțelegerea, și înțelegerea în acțiuni – începând acasă.